



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

04 Απριλίου 2014

Ομιλία στην ημερίδα της ΠΕΟ με θέμα:

Μεταρρύθμιση της Τ.Α. στην Κύπρο – Αναγκαιότητα ή Αυτοσκοπός

Κύριε Γ.Γ. της ΣΗΔΗΚΕΚ,
Κύριε Γ.Τ.Α. της ΣΗΔΗΚΕΚ,
Φίλοι Δήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι
Αγαπητέ Πρόεδρε της Ένωσης Κοινοτήτων
Αγαπητοί Κοινοτάρχες και Κοινοτικοί Σύμβουλοι
Φίλε Γραμματέα της Ένωσης Δήμων
Αγαπητοί Δημοτικοί και Κοινοτικοί Γραμματείς
Κύριοι και κυρίες,

Σας ευχαριστούμε για την πρόσκληση σας να χαιρετήσουμε την ημερίδα σας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Χαιρετίζουμε τέτοιες πρωτοβουλίες καθώς μέσα από τη συνδιάλεξη και την ανταλλαγή απόψεων επιτυγχάνεται η σύνθεση απόψεων που επιτρέπει την προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών που χρειάζεται σήμερα ο τόπος μας και ιδιαίτερα ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το όραμα πιστεύω είναι για όλους κοινό. Και απαντώντας το ερώτημα που τίθεται σήμερα, πιστεύουμε στο Δημοκρατικό Συναγερμό πως η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί αναγκαιότητα και όχι αυτοσκοπό. Στόχος μας είναι η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών με το λιγότερο κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Αν λοιπόν συμφωνούμε ότι το σύστημα πρέπει **να υπηρετεί τον πολίτη και όχι τον εαυτό του**, τότε πρέπει να δούμε πως υλοποιούμε αυτό το στόχο.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός, επιδιώκουμε την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και των υπηρεσιών που παρέχονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά κυρίως τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της γιατί πιστεύουμε σε αυτή και τις δυνατότητες της. Εξού και όλες οι ενέργειες και τοποθετήσεις μας επικεντρώνονται σε ένα τριπλό άξονα αποκέντρωσης, των αρμοδιοτήτων, των οικονομικών πόρων και του προσωπικού.



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Αγαπητοί σύνεδροι,

Η ανάγκη για καθορισμό ενός νέου πλαισίου λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των Τοπικών Αρχών γίνεται σήμερα ακόμη πιο επιτακτική υπό το φως των νέων οικονομικών δεδομένων που αντιμετωπίζει ο τόπος μας.

Η αναγκαιότητα για αποκέντρωση **εξουσιών** και άσκηση της διακυβέρνησης στο πλησιέστερο προς τον πολίτη επίπεδο (**εγγύτητα**) με την μεταβίβαση στις τοπικές αρχές εξουσιών ώστε να καθίσταται εφικτή η λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο (**επικουρικότητα**), φαντάζει αδήριτη ανάγκη.

Μια τέτοια απόφαση θα πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται και από την ανάλογη προικοδότηση με **οικονομικούς πόρους** ώστε οι τοπικές αρχές να καταστούν οικονομικά ανεξάρτητες καθώς και την απαραίτητη αναδιάρθρωση και αναβάθμιση στον τομέα του **ανθρώπινου δυναμικού (τριπλή αποκέντρωση)**.

Μέσα από τα πιο πάνω θα επιτύχουμε την εφαρμογή των προνοιών της Ευρωπαϊκής Χάρτας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα ενισχύσουμε την εγγύτητα υπηρεσιών αλλά και την επικουρικότητα.

Το υφιστάμενο μοντέλο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, χαρακτηρίζεται σε πολλούς τομείς από **ανεπάρκεια, αναποτελεσματικότητα και ελλείψεις** ενώ οι προσφερόμενες υπηρεσίες προς τον πολίτη χρήζουν **αναβάθμισης**. Τα δυσμενή οικονομικά δεδομένα των πλείστων τοπικών αρχών, η μείωση των εσόδων τους και η αδυναμία του κράτους να συνεχίσει να τις αιμοδοτεί, αποτελούν πρόσθετο λόγο επίσπευσης της διαδικασίας αναδιάρθρωσης αλλά και επιβάλλουν την ανάγκη λήψης δραστικών και βραχυπρόθεσμων μέτρων, ώστε να αναχαιτιστεί ο κίνδυνος **βιωσιμότητας** τους.

Αρκετοί Δήμοι έχουν ήδη προχωρήσει σε διαρθρωτικές τομές, περικοπές και αναδιορθώσεις ώστε να μειώσουν τις ανελαστικές τους δαπάνες. Διαφαίνεται όμως σε κάποιες περιπτώσεις ότι αυτό δεν είναι αρκετό και υπάρχουν αρκετές εισηγήσεις που μπορούν να αξιολογηθούν και να εφαρμοστούν αναλόγως.

Για παράδειγμα, μια ριζοσπαστική εισήγηση που έχει τεθεί, είναι η ανάθεση σε ένα κεντρικό φορέα, του καταρτισμού, της εποπτείας, του συντονισμού αλλά και του ελέγχου ενός συγκεντρωτικού σφαιρικού προϋπολογισμού για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είτε για το σύνολο της επικράτειας είτε σε μικρότερη έκταση με περιφερειακά κριτήρια. Με αυτό τον τρόπο θα λαμβάνονται αποφάσεις με γνώμονα το γενικότερο συμφέρον και θα αναλαμβάνονται κοινές δράσεις με στόχο την προώθηση συνεργασιών και συγχωνεύσεις υπηρεσιών για περιορισμό των αχρείαστων εξόδων.



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άλλο παράδειγμα είναι η ενοποίηση του Φόρου Αστικής Ακίνητης Ιδιοκτησίας με το Φόρο Ακίνητης Ιδιοκτησίας που εισπράττουν οι Δήμοι και η εκχώρηση των εσόδων της ενοποιημένης φορολογίας στις Τοπικές Αρχές. Στο ίδιο μοτίβο, μπορούν να παραχωρηθούν στις τοπικές αρχές τα μέρος ή το σύνολο των τελών κυκλοφορίας ή ακόμη και μέρος των τελών αποχέτευσης με αντάλλαγμα την τεχνική υποστήριξη και συντήρηση των συστημάτων από τις Τοπικές Αρχές.

Θέλω όμως να επαναλάβω με έμφαση ότι, κανένα από τα πιο πάνω μέτρα δεν μπορεί να αποτελέσει την λύση του προβλήματος εάν δεν συνοδευτεί με την **από μέρους των Δήμων λήψη τολμηρών αποφάσεων για διαρθρωτικές αλλαγές και τομές** ώστε να επιτευχθεί αύξηση της παραγωγικότητας με ταυτόχρονη μείωση του λειτουργικού τους κόστους, με ιδιαίτερη αναφορά στις σημερινές υπέρογκες ανελαστικές δαπάνες.

Σε ότι αφορά την επικείμενη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την οποία γίνεται αναφορά και στο Μνημόνιο που έχει συνυπογραφεί με την Τρόικα, γνωρίζουμε όλοι ότι υπάρχουν κάποια χρονοδιαγράμματα που θα πρέπει να τηρηθούν, χωρίς να σημαίνει ότι αυτά δεν είναι διαπραγματεύσιμα. Αρκεί όμως πρώτα να αρχίσει η πραγματοποίηση κάποιων βημάτων και η εφαρμογή μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή. Το ουσιαστικό όμως είναι να αποφασίσουμε πρώτα τις θέλουμε από τις Τοπικές Αρχές ως πολίτες. Τι περιμένει η κοινωνία και τι απαιτεί από αυτές.

Ως γενικό πλαίσιο ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να αποτελεί τον κύριο **βραχίονα διακυβέρνησης και παροχής δημόσιων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο**, ενεργώντας πάντοτε στα πλαίσια και σε ευθυγράμμιση με τις **εθνικές στρατηγικές και πολιτικές όπως αυτές καθορίζονται από την κεντρική κυβέρνηση / κράτος**. Εννοείται ότι η άσκηση της διοίκησης και η παροχή των υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με διαφάνεια και ακολουθώντας τους νόμους και τους κανονισμούς ώστε αυτή να είναι χρηστή.

Οι τοπικές αρχές πρέπει να είναι **οικονομικά βιώσιμες και να διαθέτουν την απαραίτητη διοικητική ικανότητα και επάρκεια** αλλά και τις όποιες άλλες ικανότητες απαιτούνται για υλοποίηση των αρμοδιοτήτων που θα τους αποδοθούν. Θα πρέπει να προωθούν την οικονομική ανάπτυξη και την παροχή αποδοτικών και ταυτόχρονα οικονομικών υπηρεσιών.



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με βάση το σκεπτικό αυτό θα πρέπει να καθοριστούν τα δικαιώματα, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Τοπικών Αρχών καθώς και των δύο αντίστοιχων ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων. Η κεντρική κυβέρνηση θα πρέπει να περιορίσει το ρόλο της ώστε να ασχολείται αποκλειστικά με την προώθηση πολιτικών και την ανάπτυξη στρατηγικών για την υλοποίηση αυτών των πολιτικών.

Θέματα όπως η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αλλά και ο νέος ρόλος των Επαρχιακών Διοικήσεων μέσα και από την προωθούμενη αναδιάρθρωση της Δημόσιας Υπηρεσίας αλλά και του ίδιου του Υπουργείου Εσωτερικών, θα πρέπει να τεθούν ψηλά στην ατζέντα και να τεθούν υπό το μικροσκόπιο των μελετητών. Η υλοποίηση αυτού του οράματος προϋποθέτει την **διαφοροποίηση και του ρόλου του κεντρικού κράτους**. Το κεντρικό κράτος μέσω του **ΥΠΕΣ**, θα πρέπει να αναλάβει τον καθορισμό του **εθνικού στρατηγικού πλαισίου της μεταρρύθμισης**, την παροχή **υποστήριξης και μεταφορά αρμοδιοτήτων, πόρων και ανθρώπινου δυναμικού** προς τις τοπικές αρχές για **εφαρμογή της μεταρρύθμισης**, αλλά και την διασφάλιση της συνεχούς επικοινωνίας και του συντονιστικού ρόλου των εμπλεκόμενων με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και φορείς.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι,

Το ζήτημα της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ταλανίζει την Κύπρο εδώ και αρκετά χρόνια. Απασχολεί και αγγίζει τον καθένα από μας είτε ως εργαζόμενο, είτε ως αιρετό αξιωματούχο, είτε ως απλό πολίτη. Γι' αυτό και επιβάλλεται να έχουμε θέληση και αποφασιστικότητα αλλά και να είμαστε εποικοδομητικοί στην όλη προσπάθεια. Να αξιολογήσουμε και να ενεργούμε έχοντας υπόψη το μακροπρόθεσμο κοινωνικό όφελος και όχι το βραχυπρόθεσμο προσωπικό κέρδος.

Στην πορεία αυτή ως κόμμα αφουγκραζόμαστε τις απόψεις των εμπλεκόμενων και τις κοινωνίας. Συνεχίζουμε το διάλογο με τους Δήμαρχους και τους Κοινοτάρχες μας. Ιδιαίτερα με τους πρώτους έχουμε καθορίσει τακτικές επαφές με τον Πρόεδρο και το Εκτελεστικό Γραφείο του Κόμματος ανά δίμηνο, ενώ κάτι αντίστοιχο επιχειρείται να γίνει και με τους Κοινοτάρχες μέλη και όχι μόνο του Κόμματος. Αναμένουμε τα αποτελέσματα των δύο μελετών για να προχωρήσουμε σε επαρχιακές συνδιασκέψεις αλλά και σε ανοικτές συγκεντρώσεις. Εκ των πραγμάτων αντιλαμβανόμαστε ότι λόγω της προεκλογικής εκστρατείας που ακολουθεί το θέμα αυτό θα τύχει εντατικής διαβούλευσης μέσα στον ερχόμενο Ιούνιο. Εδώ τίθεται ξεκάθαρα και ένα άλλο θέμα που σχετίζεται με την αναδιάρθρωση του εκλογικού μας συστήματος αλλά και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι συνεχείς προεκλογικές εκστρατείες αναλώνουν τους πολιτικούς και τους κομματικούς μηχανισμούς σε



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

οτιδήποτε άλλο εκτός από την παραγωγή πολιτικής και την προώθηση νομοθετημάτων και άλλων ρυθμίσεων.

Αγαπητοί αιρετοί αξιωματούχοι, κύριοι σύνεδροι,

Ο στόχος και οι προσπάθειες που γίνονται για εξεύρεση μιας βιώσιμης, ειρηνικής και λειτουργικής λύσης του **Εθνικού μας ζητήματος** και οι όποιες προοπτικές επίλυσης πρέπει να ληφθούν έστω και τυπικά υπόψη καθώς αναπόφευκτα θα επηρεάσουν το όποιο μοντέλο Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποφασιστεί να υιοθετηθεί. Παραμένει βεβαίως ξεκάθαρη η θέση μας πως η **μεταρρύθμιση δεν θα αγγίξει** στο στάδιο αυτό και προ της λύσης του Κυπριακού στις **κατεχόμενες τοπικές μας αρχές**.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, δηλώνει υπέρμαχος της **συμμετοχικής δημοκρατίας** και της **διαφάνειας** στη λήψη αποφάσεων. Οι **αιρετοί αξιωματούχοι** είναι υπόλογοι στους πολίτες που τους εκλέγουν και θα πρέπει να **λογοδοτούν** σε αυτούς μέσα από τη θεσμοθέτηση κατάλληλων εργαλείων και μηχανισμών. Υποστηρίζουμε επίσης την ταυτόχρονη θεσμοθέτηση και λειτουργία **ανεξάρτητων εποπτικών αρχών** οι οποίες θα διασφαλίζουν ότι η λειτουργία και οι αποφάσεις θα διέπονται από τις αρχές της **χρηστής διοίκησης**. Η οικονομική δραστηριότητα και η αποδοτικότητα των τοπικών αρχών, θα πρέπει να ελέγχονται από ενισχυμένους μηχανισμούς **εσωτερικού ελέγχου**. Θεωρούμε επίσης πως επιβάλλεται **αλλαγή νοοτροπίας** και εισαγωγή του μέτρου αξιολόγησης της **επιτυχίας του έργου και της αποτελεσματικότητας των αιρετών και των εργαζομένων** στην τοπική αυτοδιοίκηση μέσα από τον καθορισμό **πλαισίων για την καθιέρωση μετρήσιμων στόχων** και τη **δημοσίευση των αποτελεσμάτων υλοποίησής τους**. Μόνο έτσι θα επανακτήσουμε την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους αιρετούς αξιωματούχους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα **αποκαταστήσουμε την αξιοπιστία των πολιτών προς το κράτος**.

Κλείνοντας, επαναλαμβάνω πως στόχος της υπό συζήτηση αναδιάρθρωσης είναι η επικέντρωση στον πολίτη και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του μέσα από:

- α) τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
- β) το χαμηλότερο δυνατό κόστος προς την κοινωνία
- γ) τη βελτίωση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζει, εργάζεται, μετακινείται, μορφώνεται, επικοινωνεί, κοινωνικοποιείται, αθλείται και ψυχαγωγείται.

Ταυτόχρονα, οι τοπικές αρχές πρέπει να καταστούν **οικονομικά βιώσιμες**, να διαθέτουν την απαραίτητη **διοικητική ικανότητα και επάρκεια** αλλά και τις όποιες άλλες διοικητικές ικανότητες απαιτούνται για υλοποίηση των αρμοδιοτήτων που θα



Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

τους αποδοθούν. Τονίζουμε ξανά πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει **να υπηρετεί και να εκπροσωπεί τους πολίτες και τις τοπικές κοινωνίες αποτελεσματικά αλλά και να λογοδοτεί** σε αυτούς μέσα από κατάλληλους μηχανισμούς, να είναι δηλαδή υπόλογη σε αυτούς που την εκλέγουν.